

NOVA DOBA

Liljska knjižnica

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za *mm* višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Kje so krivice?

Nemški organi v naši državi ne prestando besedičijo o nekih krivicah, ki se baje Nemcem pri nas gode. Poglejmo si jih bliže:

Pritožujejo se, da niso doslej imeli volilne pravice. Pa so imeli opcijsko pravico, da so se lahko izjavili, če hočejo med nemške bratce v Avstrijo. Jasno je, da se volilna pravica v naši državi ne more dati nikomur, ki hoče v kako drugo državo. Ker pa nihče ni mogel videti v srca naših Germanov, za kam se bo eno ali drugo odločilo, se za enkrat nobenemu Nemcu ni priznala volilna pravica. Če so smatrali to za tako krivico, zakaj se niso enostavno vsi odločili za Avstrijo, kjer bi jim vendar teklo med pravice in sreče? Optiralo jih je le malo, znamenje, da te »krivice« niso tako strašno bridko občutili, kakor to mora v svet bobnati potrpežljivi papir nemškega časopisa. Opcijski rok je potekel in že pri prihodnjih volitvah se bodo lahko tudi Nemci odedjstvovali.

Pritožujejo se dalje glede šol, glede društev, prireditve itd.

Konstatiramo: povsod, kjer je zakonito število nemških otrok, so nemške šole ali pa vsaj nemške vspešnice. Vsa njihova kulturna društva so ostala, razpuščena so društva v velenemško politično tendenco. Celjski Nemci n. pr. pod firmo svojih društev mirno prirejajo svoje Sportfeste, Sylvesterabende, Jagaballe, koncerte itd. vse, kar želijo, edino so jim prepovedane vsenemške politične orgije. Ali to naše Nemce boli?

Neovirano je njihovo kulturno, gospodarsko in socijalno življenje.

In vendar nas neprestano tožarijo pri Ligi narodov in trkajo bahato na mirovne pogodbe.

Poglejmo torej samo malo tja, kjer so gospodarji države njihovi bratje po krvi in jeziku. Ozrimo se v koroški vilajet, v slovenski Korotan, ki so nam ga Nemci potom svojih heimatdienstovcev na najgnusnejši način oropali.

Čujmo, kaj piše glasilo koroških Slovencev (»Koroški Slovenec«): »Slovenska molitev je izginila popolnoma iz naših takojimenovanih utrakvističnih šol. Če že moliti ne smejo več naši mali v svojem materinskem jeziku, potem pa res lahko trdijo naši nasprotniki, da vživamo prav vse pravice«.

Ali ne govori ta edini stavek celih knjig? Ali ne pove ne le, da na slovenskem Koroškem ni niti ene slo-

venske šole, ampak tudi, da se je tudi v utrakvističnih slovenski jezik popolnoma zatrl? Zakaj tega dejstva ne registrirajo naši nemški listi?

In še en slučaj:

V Globasnici so hoteli Slovenci prirediti gledališko predstavo »Deseti brat«. Iz ozirov na mir in red je oblast prireditev prepovedala.

Ne bomo nadaljevali z naštevanjem. Dovolj jasno govorita ta dva slučaja, jasno dovolj za vsakogar, ki trezno misli — tudi za treznega Nemca, ki se ne da omamiti od bleščočih fraz nemškega šovinizma. Avstrija je istakto vezana na določbe mirovne pogodbe. Nihče pa ne more zahtevati od nas, da bomo naše Nemce na rokah nosili, dočim njihovi bratje v Avstriji sistematično ubijajo naš element.

Naj ne govore o krivicah oni, ki molče odobravajo nasilja svojih bratov po krvi in jeziku!

Strašne posledice klerikalne protidržavne gonje.

Grozen umor orožnika.

Že opetovano smo pribili, da cvete baš v brežiškem političnem okraju popolnoma nemoteno grda protidržavna gonja. Kazali smo na poedine slučaje ter klicali merodajne činitelje na branik proti nečuvnim izrastkom karlistično-klerikalnih šovenov. Vendar so bile vse naše besede zaman in preprosti, nezavedni narod se je še v potencirani meri zastrupljal z besedo vsem dobro znanih propagatorjev in pisav obkurnih listov kakor: »Gospodar«, »Straža«, »Domoljub«, in kakor se vsi ti še zovejo, ki so se pod Avstrijo valjali pred cesarjem na kolenuh, danes pa sejejo nezaupanje in sovražstvo napram naši svobodni državi in njenim osvoboditeljem. K temu še pridejo razne brošurice in knjige, kakor n. pr. z dovoljenjem nemškega celovskega škofa izdane Slov. Večernice, ki store tudi svoje, da se zapelani narod skrajno sovražno vede in izraža o svoji domovini.

Ko so v torek dne 10. tm. polagali v pretani grob brežiškega orožniškega narednika Maurerja, zapuščajočega vdovo z dvema otročičema, poslavljali se je od njega pred večtisočglavo množico brežiški župan dr. Zdošek s krasnim govorom, v katerem je klical na odgovor one na varnem sedeče hujškače, ki so v prvi vrsti krivi groznega umora. Njegove besede, sedaj polne sožalja in miline, sedaj

zopet odprla in težki koraki so odmevali po hodniku.

»Podvizajte se, podvizajte se!« je ponavljala gospa Gabin. »Ta mala gospa pride lahko takoj nazaj.«

Govorila je z neznanimi ljudmi, ki so ji odgovarjali samo z godrnjanjem.

»Razumete, jaz nisem nobena sorodnica, jaz sem samo sosedka. Pri vsem imam prav nobenega dobička. Prav samo iz gole dobrote se ukvarjam s tem. Posebno prijetno ni to... Da, da, prečula sem celo noč. Gorko mi ni bilo krog četrte ure zjutraj. No da, bila sem vedno hriček, ker sem predobra.«

V tem trenutku so potegnili rakev na sredo sobe. Razumel sem. Toraj bil sem obsojen, ker se nisem mogel prebuditi. Moje misli so vedno bolj zgubljale na jasnosti, vse se je vrtelo v meni kakor črn dim, občutil sem tako utrujenost, ki je bila nekako olajšanje, da naj ne računam na nič več.

»Z lesom pač niso štedili.« se je oglašil hripav glas. »Zaboj je predolg.«

»Prava reč! Bo imel še več veselja.« je pristavil drugi.

Težak nisem bil in lahko so tega veselili, kajti imeli so me nesti iz tretjega

izražujoče težko obsodbo in neizmerno zaničevanje, so povzročile potoke solza ter gotovo vzbudile v srcih vseh navzočih trden sklep, da hočejo odslej biti dobri jugoslovenski državljani.

Sedaj že v grobu počivajoči narednik Maurer se je podal minulo soboto na službeno pot. Na tej mu pride v roke dežerter Varlec, doma iz Blatnega pri Pišecah. Fant ga prosi, naj ga spremlja do njegovega doma, da se preobleče ter si vzame nekaj živeža za na pot. Dobrosrčni Maurer se da preprosti ter uslužje Varlecu. Prišedši na Varlečev dom, Maurer sede za mizo ter čaka na fanta, da se preobleče. Nenadoma ga pa Varlečevi od zadaj zgrabijo, razorožijo ter na bestialen način zakoljejo. Mrtveca so potem slekli, naložili na voz ter ponoči odpeljali v dobavsko šumo, kjer so ga potem v nedeljo našli. Orožništvo se pa ni dalo zapeljati po okoliščinah. Kmalu je bilo na pravi sledi in danes je že vsa Varlečeva družina pod ključem.

Gospodje, ta slučaj dokazuje, da je skrajni čas, da odstranite z vseh odgovornih mest obče znane hujškače ter jih naučite spoštovanja do države. Sezulte vendar rokavice in ne zakrivljajte s svojo neumestno popustljivostjo še hujših žrtev naših najboljših. Izredne razmere trebao izrednih dejanj in nikakor ne bomo trpeli, da bi se nam v slovenski državi slovansko čuteči ljudje napadali in pobijali!

Politične vesti.

KRALJ ALEKSANDER SE VRNIL V BEOGRAD, VELIČASTNO SPREJET.

Dne 12. tm. se je vračal kralj Aleksander iz Rumunije v svojo prestolico. Cela njegova vožnja je bil triumfalan pohod. Ljudstvo ga je na vseh postajah pozdravljalo z nepopisnim navdušenjem. Vse je bilo v zelenju in zastavah.

Beograd sam je pričakoval svojega vladarja v svečanem razpoloženju. Delo je počivalo, dvigali so se slavoloki, ogromne množice naroda so bile zbrane. Na korodvoru ga je pozdravil z nagovorom predsednik beograjske občine, nato pa zastopniki vlade, oblasti, vojaštva, društev itd. Zvečer se je vršila slavnostna bakljada z gardno muziko. Na pozdrav predsednika občine pred dvorom se je kralj na oknu zahvalil z besedami: »Srečen sem, ko vidim, kako topla čustva prevevajo mojo prestolico. Moje veselje je tem večje, ker ga delim z vsemi mojim narodom. Prepričan sem,

nadstopnja. Ko so me prijeli čez pleča in za noge, se je gospa Gabin naenkrat njezila.

»Grda nagajivka!« je zakricala, »ali moraš imeti povsod nos, le čakaj, ti bom že dala.«

Bila je Dedé, ki je na pol odprla vrata in pokazala zmršeno glavo. Hotela je videti, kako bodo položili gospoda v rakev. Dva močna udarca sta zadonela, katerima je sledil glaseh iok. Ko se je mati vrnila, je govorila z možni, ki so me polagali v rakev, o svoji ličeri.

»Deset let je stara. To je zelo dobro dete, samo radovedna je... Vsak dan le ne bijem, hočem le, da uboga.«

»O! Veste,« je odvrnil eden pričujočih, »vsi paglavci so jednaki... Kjer imamo opravka s kakim mrličem, se ne prestando vrte okrog nas.«

Položili so me prav komodu, mislil bi, da se ležim v postelji, le leva roka je bila malo pritisknjena ob desko. Rekli so, da se imam prav dobro v rakvi, hvala Bogu, ker sem mihlen.

»Počakajte,« je zaupila gospa Gabin, »objubila sem njegovi ženi, da mu dam pod glavo blazino.«

da mi bo moja zaročenka ne samo dobra soproga v življenju, ampak tudi kraljica, ki bo pripravljena, da deli z menoj vse dobro in zlo. Moja zaročenka bo srečna, ko izve, s kakimi simpatijami sta me sprejela Beograd in domovina. Živeli!

Iz zemljoradničke stranke je izstopil član glavnega odbora Milan Gavričević, načelnik ministrstva zunanjih del.

V zakonodajni odbor Nar. skupščine je klub demokratskih poslancev doočil nove člane. Med njimi sta tudi gg. dr. Kukovec in Reisner.

Na Ruskem se je sestavila nova sovjetska vlada (svet ljudskih komisarjev). Predsednik je zopet Ljenu, komisar za vojsko Trockij, za zunanje zadeve Čičerin.

Irski parlament je z 60 proti 58 glasovom odklonil ponovno izvolitev De Valere za predsednika irske republike ter je izvolil predsednikom Arturja Griffitha. Angleško vojaštvo izprazni Irsko.

Francoski ministrski predsednik Briand je moral podati demisijo. Pod uplivom Lloyd Georgea je privolil v nekatere popuste napram Nemčiji. Teh njegovih korakov pa ni odobrila ne vlada, ne senat ne parlament. Predsednik Francoske Millerand je demisijo Briandovo sprejel in poveril sestavo nove vlade Poincareju, ki je mandat sprjel. Francozi hočejo nadaljevati ostro politiko napram Nemčiji v nasprotju z zmereno politiko Anglije.

JDS.

Na občnem zboru krajevne organizacije JDS v Mariboru dne 12. tm., ki je bil sijajno obiskan, sta govorila o političnem položaju dr. Kukovec in dr. Kramer. Predsednikom organizacije je bil izvoljen dr. Lipold. Organizacija šteje nad 700 članov. Izvolil se je 50-članski široki odbor. Poslala se je pozdravna brzojavka ministru dr. Žerjavu, izrekla zaupnica vsem demokratskim zastopnikom iz Slovenije ter zahvala prof. Voglarju kot dozrajnemu predsedniku za njegovo trudapolno delo.

Za spomenik Arminu Gradiškemu.

Poverjeništvu Unije jugoslovenskega učiteljstva v Ljubljani je izdalo sledeči

OKLIC:

Dne 2. januarja 1922 je minilo leto in dan, kar je na Lassnitzhöhe pri Grad-

Možakarjem se je mudilo in so z brutalno silo potisnili blazino pod glavo. Eden od njih je iskal povsod kladivo, se pridušal in klet. Pozabili so ga spodal, treba ga je bilo iti iskat. Položili so pokrov, po vseh udih mi je zagomazelo, ko je kladivo z dvema udarcema zabilo prvi žebelj. Končano, nehal sem živeti. Kladivo je zabijalo z odmevajočim glasom žebelj za žebeljem. Imel sem utis, da zabijajo zaboj posušenega sadja. Ropot je postajal bolj zamolkel in oddaljen, kakor bi se jelova rakev spremenila v velik boben. Zadnja beseda, ki sem jo še slišal v tej sobi na ulico Dauphine, je bila gospa Gabin.

Pojdite polagoma navzdol in pazite na stopnice v drugem nadstropju, ni so kaj prida.«

Odnegli so me, imel sem občutek, da se vrtim na razburkanem morju. Od sedaj naprej so moji spomini nejasni. Premišljal sem, po kateri poti me neso na pokopališče. Nobene ulice v celem Parizu nisem poznal, tudi nisem znal, kje leži veliko pokopališče, ki so ga parkrat omenili. Vse to me ni oviralo, da ne bi zbral vseh svojih misli in ugibal, če jo krenemo na desno ali na levo. Pogrebni

EMILE ZOLA:

Smrt Oliviera Bégaillea.

(Prevedel E. Simic.)

(Dalle.)

Prijel jo je najbrže s svojimi močnimi rokami, ker je dajala od sebe samo še glasove, kakor britka tožba otročička. Odnese jo je, vzdihni so se po izgubili. Predstavljal sem si jih.

On velik in krepak mož, to je držal na svojih prsih, ona oklenjena z rokami krog njegovega vratu, vsa objokana in potrta se mu je prepustila, da jo je peljal, kamor je hotel.

»Presneta reč! To je bilo treba sile in napora,« je mrmrala gospa Gabin. »Sedaj se pa le požurimo, tla so čista.«

V ljubosumni jezi, ki me je kar pobesnela, se mi je zdelo dejanje, ki ga je izvršil Simoneau, zelo podlo in nizkotno. Od včeraj nisem več videl Margarete, vendar sem jo še slišal. Sedaj pa je bilo tudi tega konec. Prišli bodo in me odnesli. Oropat mi jo je mož, še predno so me zagreblili. Sam je bil z njo, da jo tolaži in morda celo objema. Vrata so se

cu umri prezaslužni nadučitelj Armin Gradišnik.

Kakor se njegovi svojci niso ustrašili izredno velike gmotne žrtve, da so dali njegovo truplo prepeljati v domovino in s tem izpolnili njegovo poslednjo željo, tako zadene sedaj naš častna dolžnost, da pokojniku, ki počiva sredi novega oddelka na celjskem okoliškem pokopališču, postavimo primeren nagrobni spomenik.

Širji sosvet je že na binškošni seji sklenil tozadevni oklic, ki ga objavlja sedaj ob obletnici pokojnikove smrti.

Pokojni Armin zasluži, da prispeva za njegov spomenik vse slovensko učitelstvo. Bil je velezaslužen naš organizator in vzoren naš buditelj, eden izmed najidealnejših slovenskih učiteljev, zlata tovariška duša, vzor kremenitega in neupogljivega značaja, neustrašen narodni prvoboritelj. Predvsem pa gre čast njegovemu spomenu spričo dejstva, da je bil pokojnik prvi, ki je v nevarnih časih avstrijskega režima pogumno razvil prapor združene Slovenije. »Zaveze slovenskih učiteljskih društev«, koje častnim članom je bil pozneje imenovan.

Posamezna učiteljska društva prosimo, da zbero pri svojih članih prispevke ter zbirko vpošljejo vsaj do konca aprila glavnemu blagajniku organizacije, ki jo bo izkazal v Tovarišu.

Pokojnik ima tudi izven učiteljskih krogov nebroj zvestih prijateljev in čestiteljev. Tudi od teh, od njegovih hvaležnih učencev ter sploh od vseh, ki nosijo njegov spomin v sreči, ne pozabite zbirati prispevkov.

Počastimo spomin našega ljubljeneega, našega nepozabnega Gradišnika!

Celjske novice.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Prihodnje predavanje (dne 16. januarja) »o hrani« bo imel zdravnik-primarij g. dr. Rajšp. Ponazoril bo svoje zanimivo predavanje o hranilni vrednosti posameznih človeških živil z interesantnimi tabelami. Gospodinja in mamice, ne zamudite te lepe prilike!

Zaroka kralja Aleksandra je tudi v Celju takoj, ko je dospela vest, postala predmet živahnega veselja in razpravljanja. Z mnogih hiš so zaplapolale v znak veselja državne zastave.

PLANINSKI PLES.

Celjski odsek Sav. podr. SPD priredi v soboto 14. jan. 1922 v gornjih prostorih Narodnega doma običajni veliki planinski ples. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, ker je na ta ples vabljien vsak, kateri se hoče enkrat dobro zabavati v družbi naših brhkih planšaric. Toaleta je promenadna. Na našem plesu nastopi prvičrat novozbujena Celjska narodna godba. Celjski odsek S. p. SPD.

Jugoslovanska Matica se najtopleje zahvaljuje velečenjenemu učitelstvu osnovnih in meščanskih šol v Celju za lepo novoletno darilo v znesku 4140 kron. To je krasen dokaz narodne zavednosti in požrtvovalnosti, ki naj služi drugim slojem v posnemanja vreden zgled! — Od sedaj naprej pobira članarino, darove ter vpisuje nove člane za »Matico« gospa Fr. Kovač, trafikantinja v Aleksan-

voz me je tresel po tlaku sem in tja. Slišal sem ropot voz in hojo mimoidočih. Začetkom sem še precej jasno sledil poti. Potem smo se ustavili in razumel sem, da smo bili v cerkvi. Ko se je pogrebni voz začel znova premikati, sem zgubil vso razsodnost. Zvonenje zvonov me je opozorilo, da grem mimo neke cerkve. Bil sem kakor obsojenec, pričakujoč odrešilnega udarca, ki ga ni hotelo biti.

Vstavili so se in me potegnili z voza, ki se je takoj zaprl. Ropot je prenehel in čutil sem, da sem na zapuščenem kraju pod drevesi, nad menoi se je pa razpenjalo široko nebo. Gotovo so me nekateri spremili, stanovalci hotela. Simoneau in drugi, ker sem slišal šepetanje. Duhovnik je molil psalme. Šli so dve minuti. Naenkrat se mi je zdelo, da se pogrezujem, vrvi so se drgnile ob robove krste, ki je dajala glas kakor počen kontrabas. Za ta svet smo že opravili. Strašen sunek, kakor bi s topom ustrelil, je zadonel malo na levo moje glave, drugi je zabobnel pri nogah, tretji še močnejši je priletel na trebuh, mislil sem, da bo šla krsta na dvoje in onesvestil sem se. (Dalje prihodnjič.)

drovi ulici. Na prodaj ima tudi naš gospodinjki koledar in narodna kolba. — Da ne bo pomote, ponovno opozarjamo, da znaša mesečina le 1 dinar, koledar stane 7 dinarjev 50 par, kolki so pa po 50 par. — Lepo prosimo, podpirajte našo nesrečno rajo! — »Jugoslov. Matica« v Celju.

Dijaški kuhinji v Celju sta darovala namesto venca na grob umrli gospe V. Jellemi Jellenz-ovi g. dr. Jos. Karlovšek, odvetnik v Celju 100 K in namesto venca na grob g. Karlu Teppeyu g. Štefan Borlak, lesni trgovec v Celju 400 K.

Invalidski dom v Celju. Prejeli smo: Občinstvo se opetovano pritožuje, da so prostori invalidskega doma cele noči razsvetljeni, kar ne dokazuje ravno varčevanja z drž. premoženjem. Ali se ne bi mogel denar, ki se potrafi na ta način, porabiti v boljše svrhe?

Slovensko društvo »Napoleon« v Celju vabi na svoj 4. letni redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 15. jan. t. ob 1/3. uri popoldne v dvorani hotela »Balkan«. Vstop je dovoljen tudi nečlanom. Odbor.

Razpisana dela. Mestni magistrat v Celju je razpisal mizarsko in pleskarsko delo, popravo oken, vrat in v nekaterih sobah tudi tal v Aleksandrovih vojašnici. Ponudbe je poslati do 15. prosinca 1922 na magistrat.

Prostov. gasilno društvo v Levcu priredi svojo prvo gledališko predstavo in sicer dve igri »Stari in mladi« ter »Gasilca hoče samo«. Prireditev se vrši 15. tm. ob pol 8. uri zvečer. Prosimo za obilno udeležbo! Odbor. Predprodaja vstopnic pri g. Pilihu v Zalcu.

Zoper prehitre vožnje avtomobilistov. Mestni magistrat razglašja: mestni svet celjski je v svoji seji dne 27. okt. 1921 sklenil, da se morajo avtomobili ob suhih dneh, ko vzdigujejo preobilno prahu, da so potniki in stanovalci ob cestan in na ulicah ogroženi od prahu, katerega morajo vdihovati, voziti počasi do 10 km brzine v uri. Prestopki se kaznujejo »denarno globo do 250 Din ali zaporom do 48 ur.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju, ustanovljena l. 1909 je imela dne 15. dec. 1921 v Celju svoj občni zbor, kateri je sklenil zvišanje zadružne deležne glavnice na 800.000 K na ta način, da morajo dosežani zadružniki doplačati na svoje deleže toliko, da bude znašal en delež 4000 K z enkratnim jamstvom, povabijo pa se k pristopu tudi drugi pridelovalci vina, ki doslej še niso bili zadružniki. Zadruga si je s skrbnim in varčnim gospodarstvom tekom dvanajstletnega obstanka nabrala lepo imetje, da je njen obstoj zasiguran. Ima pa preniško deležno glavnico in se vsled tega v današnjih težkih razmerah ne more tako razviti kakor to žele zadružniki in obče koristi naše vinoreje. Zato se je storil gori navedeni sklep in zadružno vodstvo upa, da se bude njegovemu vabilu odzvalo veliko vinskih producentov iz bivše Štajerske osobito pa iz celjskega in brežiškega političnega okraja. — Priglasiti je treba pristop do 15. febr. 1922 pri zadrugi v Celju, sprejemajo pa pristopne izjave tudi gg. Ivan Belle, ravnatelj kmetijske šole v Št. Jurju, Franjo Ferlic, veleposestnik v Šmarju pri Jelšah, Franc Kene, veleposestnik v Globokem pri Brežicah, Josip Janežič, veleposestnik na Bizeljskem, Anton Cvetko, trgovec in župan v Podčetrtku, Franc Stajnko, veleposestnik v Ljutomeru in Anton Puklavec, vinarski ravnatelj v Mariboru. V močnih zadružnih napravah je najboljšo jamstvo za gospodarski napredek našega kmetijstva.

Prosveta.

Predavanja »Ljudskega vseučilišča v Celju« po novem letu.

Prvo predavanje po novem letu je imel g. prof. Reich. Govoril je zelo lepo o »ilirskem pokretu«. Kakor se je predavanju poznalo, da je pokret predavatelju silno simpatičen, vendar treba reči, da je bil tema podan objektivno — kar mu je kot Slovencu seveda lažje, nego bi to bilo n. pr. Srbohrvatu. V celem je podal pravzaprav sliko upliva takratne politike na kulturni razvoj srbohrvatske literature. Pokazal je na žalostno točko v celem pokretu ilirskem, namreč: na nemogočnost uvedbe skupnega, enotnega jugoslovanskega pisma t. i. cirilice — vkljub ponovnemu poskusu »pokretašev«. Ker se je ponesrečil ta poskus Lj.

Gaja, zato imamo danes obravnavati s hrvatskim problemom, ki ima svoj izvor v plemenitaški, deloma tudi avstrijsko-hrvatski mentaliteti in koncepciji njih današnje politike. — Kratko, tema je bila silno zanimiva in bi človek pričakoval, da se bo tega aktualnega predavanja udeležila vsaj oficijelna gospoda, ki reprezentira in zastopa razna narodna društva. Ali smo Celjani politično in kulturno Jugoslovani le na jeziku in na veselicah? Zdi se, kakor da so mnogi izmed nas le »Hur-r-a-a-a patriotje« pristne avstrijske sorte! Ali se ne moremo otresti starih avstrijskih razvad? Zopet so začeli plesati. Ali bodo te »tradicionalne organizirane razvade« in to »organizirano pitje« tudi tako slabo posečane, kakor prvo predavanje naše pomembne kulturne inštitucije? — Druge vzroke slabega obiska omenimo še pozneje.

Drugo predavanje je imel sekundarij g. dr. Rak. Gosp. dr. Raku prorokujemo, da se bo s čestim predavanjem napravil iz bornega govornika in predavatelja. Glas ima močan, simpatičen izgovor razločen, nastop lep. Svoj tema je obdelal premišljeno in temeljito. Pobjajoč Galenove nazore, ki žal še danes vladajo med ljudstvom, namreč »o slabih telesnih sokovih, ki povzročajo boleznii« — je podal pregled začetkov zdravništva v splošnem. Nato se je bavil z zgodovino špecijelne bolezni — s »srabom«. Pokazal je dalje vzročnika bolezni, katerega je prav lepo narisal na tablo tajnik ljud. vseučilišča g. naduč. Bizjak. Razložil je nato nastanek in potek bolezni. H koncu nam je povedal, kako se bolezni obvarujemo, a najzačne, kako jo zdravimo. — Slišatelj je bilo mnogo, povečini stalen forum.

Kakšni so torej vzroki, da je večini pri predavanjih ljudskega vseučilišča tako malo ljudi? Govoriti hočemo po prepričanju, brez ozira na levo in desno! Kriv je vsemu temu nered in netočnost. Kar se enkrat reče ali napiše, to treba tudi izvršiti. Preklicevati in napovedana predavanja predstavljati je slabo in napravlja zbrko. Prva zbrka je bila zaradi predavanj »Jugoslov. Matic«. Datum predavanj lj. vseuč. so bili že ob početku sezone objavljeni v »N. D.« K temu je bilo prihodnje predavanje že razglašeno. Naknadno je prišla odpoved. In delavci n. pr. iz Štor so zastoj capljali v Celje in nazaj. — Nato je člankar »N. D.« pokvaril, da se predavanje »Cankarju« ni vršilo pod okriljem ljud. vseučilišča, ampak se je zato vršil, skoro bi rekel, »političen« shod socialistične stranke. — Upamo, da konstatacije ne morejo razžaliti. Treba pa je, da se odboru lj. vseuč. pravočasno naznanijo slični slučaj, kakor sta omenjena dva. Saj so v odboru zastopniki skoro vseh kulturnih celjskih društev in bi se v vršenju kulturnega dela v malem Celju prav lahko sporazumeli, če bi služil odbor lj. vseuč. v Celju kot najvišji razsojevalni in odločevalni forum in puneto kulturnega dela, posebno njega razdelitve.

A še nekaj je. Medtem ko listi »Jutro« in »Jugoslavija« stalno beležijo delo ljudskega vseučilišča v Celju, v »Napreju« ne najdemo ničesar. Ni dovoli, da se tuintam napiše navdušujoč članek o ljud. vseuč., temveč je tu treba stalnega dela, sistematičnega poročanja in obveščanja razredno - zavednega delavstva. Kajti baš delavstvu so v prvi vrsti namenjena ta predavanja! Kultura in izobraženost se ne pridobi v eni noči ali z enim predavanjem, ampak s trajnim in težkim delom.

Brez zamere in naprei do popolnosti!

Prosvetni teden v Novem mestu. Akademski ferijalni klub »Krka« v Novem mestu je priredil od 9. do 13. tm. »Prosvetni teden«, vrsto poljudno znanstvenih predavanj.

Na ustanovnem občnem zboru »Zveze slovenskih pevskih zborov« dne 6. tm. je bil izvoljen predsednikom g. Mat. Hubad. Imenovan je obenem častnim članom Zveze.

Književni dar Slovenske Šolske Maticе za 1921 bo obsegal sledečih troje knjig: Pedagoški zbornik (164 str.), uredil dr. K. Ozvald. — Telovadba, II. del (s 47 slikami in mnogimi načrti — 112 str.), spisala dr. Pivko in prof. Schaup. Posebno ukoslovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol (76 str.), spisal Fr. Fink. Ker bo to vsega skupaj 352 strani ali malone 22 tiskanih pol dobre-

ga pedag.-didakt. beriva za naročnino celih 8 dinarjev, zato pač letošnjim publikacijam SSM ni treba še posebnega priporočila. Knjige bodo vsak čas dotiskane ter se začno kmalu razpošiljati.

Koncert na 15 klavirjih so priredili v Newyorku in korist bolnemu poljskemu komponistu Moszkowskemu, ki se zdravi v Parizu in je v največji bedi. Pri tem koncertu so sodelovali najboljši ameriškanski pianisti. Koncert je prinesel Moszkowskemu precej lepo število dolarjev, ki jih imajo v časti tudi v Parizu ne samo pri nas.

Francé Bevk: Pesmi. Gorica 1921. S slikami opremil Fran Kralj. Dobiva se v knjigarnah.

Alojz Kraigher: Umetnikova triflogija. Ivanu Cankarju v spomin. V Ljubljani 1921. Samozaložba. Natisnila Učiteljska tiskarna. Cena broširanega izvoda 15 dinarjev.

Ivan Cankar: Grešnik Lenart. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena broširani knjigi 28 K (po pošti 34 K), vezani 40 K (po pošti 46 K). O tem Cankarjevem delu se je vsa kritika izrekla izredno povoljno.

Henri Barbusse, Ogeni. (Dnevnik desetniji.) Poslovenil Anton Debeljak. V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Strani 340. Cena broš. 18 Din. po pošti 2 Din več. — Izšlo je pravkar kot 3 knjiga »Prevodne knjižnice« gorenje delo slovečega francoskega pisatelja, ki je živel kot prostak poldrugo leto v svetovni vojni. V romanu riše avtor z nedosežnimi, živimi potezami življenje v strelnih jarkih in pred njimi. Vsaka stran diha strašno resnico in dokazuje osebno doživetje. Kdor je sam sodeloval v svetovni borbi, mu bo delo osvežilo lastne spomine; kdor se je tiščal med zaledniki, utegne tudi spoznati gorostasnost ljudskega klanja. Ti preprosti vojaki pripovedujejo, sodijo in obsojajo brezmejno prelivanje krvi. Za dolgimi realističnimi odstavki groze in gorja prisije svetla nada, vera v napredek človeštva. — Uspeh Barbussovega umotvora se razvidi iz ogromne naklade: v dveh letih se je razprodalo nad 230 tisoč izvodov. Edini Zola je dosegel v francoskem slojstvu podoban rekord, a šele po 30. letih! Delo je prevedeno skoro v vse evropske jezike. Spričo redkih vrlin Barbussovega sloga je upati, da bo tudi naše občinstvo pridno segalo po novi knjigi, kateri je pridejana črtica o avtorjevem delovanju in za katero je oskrbel S. Šantel, dobro uspelo naslovno sliko. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani nasproti glavni pošti.

Sokolstvo.

Celjski Sokol opozarja svoje članstvo na sokolsko razstavo, ki se bo priredila na I. jugoslov. vsesokolskem zletu v Ljubljani in v kateri namen je pri Savezu izvoljen posebni razstaveni odsek. Da se delo olajša, osnovali so se razstaveni odseki tudi v župah. Župnim razstavnim odsekom morajo prispevati društva do 15. februaria ves razstaveni material. Da more teja nalogi ustreči, vabi Celjski Sokol svoje članstvo, da prispeva k temu delu. Poznamo med našim članstvom brate in sestre, ki daljšo vrsto let delujejo v sokolskih društvih. Prav gotovo bodo imeli kak predmet, ki bi izbornu služil razstavi. Prosimo jih nujno, naj ga oddajo društvu ali nam pa naznanijo, da pride društveni tajnik ali kak drug funkcionar sam ponj. Bratje in sestre prejmejo o oddanih predmetih potrdilo društva. Po končani razstavi se jim oddano seveda vrne. Kot razstaveni predmeti pridejo v poštev diplome, znaki, slike, darila tekom, vabila, plakati itd. (Natančneje glei Sletski Vestnik št. 2.) Društvo je nekaj teh predmetov, kolikor jih je samo imelo, že zbralo. Radi bi pa videli, da bi bilo Celje na razstavi odlično zastopano. Ker moramo, kakor že omenjeno, zbrati material oddati najkasneje do 15. februaria Celjski sokolski župi, prosimo sestre in brate še enkrat, da nam pravočasno pomorejo.

Laško. Dve srečni prireditvi imel je naš Sokol v zadnjih 14 dnevih. Silvestrov večer se je klub raznim konkurenčnim prireditvam obnesel nad pričakovanje sijajno. Udeležba od strani domačih autohtonih Slovencev je bila seveda minimalna, ker gmotnega dobička Sokol posameznikom res ne donaja, zato so se pa »novo«-Laščani vrlo izkazali. Blagajna je izkazala čistega dobička nau

9000 K, pri čemur gre v prvi vrsti zahvala požrtvovalnim gospod Derganovi in Osolinovi, ki so z veliko vneto upravljalje sotor. Od br. Križnika aranžirana alegorija Jadransko morje je občinstvo fascinirala in od brata Slavca uprizorjena burka »Srečno novo leto« je splošno zadovoljila. — Dne 7. tm. je podal br. Kopač izbran koncert s svojim orkestrom. Z izredno eksaktnostjo izvajali so točko za točko in vsaki je sledilo burno pleskanje in živahno vzklikanje in lahko rečemo, da so bili godbeniki in občinstvo drug z drugim zadovoljni. Malo nas je bilo, toda vkljub temu sme biti orkester s svojim uspehom zadovoljen. Zdravo!

Občni zbor »Sokola« Dravograd. Meža se je preložil ter se vrši z istim dnevnim redom v torek 17. tm. ob 8. uri zvečer pri Grizogonu.

Turistika in šport.

Občni zbor Športnega kluba Celje se vrši v torek dne 17. tm. ob 8. uri v gostilniškem prostoru Nar. doma. Ako bi ne bil ob določenem času sklepčen, se vrši pol ure pozneje izvanredni občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih. Vsi člani in prijatelji športa so vabljeni, da se zbora udeležijo. Odbor.

Šahovski klub v Celju priredi za svoje člane t u r n i r, ki se prične 16. tm. ob 8. uri zvečer v klubovi sobi. Vsi, ki se želijo turnirja udeležiti, naj to izjavijo na okrožnici, ki leži pri blaginčarki kavarnar Evropa in naj pridejo tik pred pričetkom turnirja v igralno sobo. Vse podrobnosti se določijo pred početkom igranja. Udeležba naj bi bila splošna, da enkrat preizkusimo svoje moči.

Slovensko lovsko društvo javlja svojim članom, da je »Lovec« dotiskan in da ga začne te dni razpošiljati. Dobe ga pa samo tisti, ki so že plačali članarino (25 Din) za l. 1922. Da ne bo nepotrebnih reklamacij, se naj zamudniki požurijo s članarino.

Dnevna kronika.

Kedaj bo poroka kralja Aleksandra? O tem se čitajo sedaj ugibanja po vseh listih. Do 16. febr. se traja dvorno žalovanje za kraljem Petrom Osvoboditeljem. Od 5. marca do 16. aprila traja veliki post, v katerem času se poroka ne smejo vršiti. Če torej ne bo poroka med 16. febr. in 5. marecem, se vrši skoro gotovo istočasno s kronanjem kralja.

V Sloveniji se je leta 1921 spilo za 2 milijardi kron alkoholnih plač, v Jugoslaviji tedaj za 26 milijard kron, izvoz njih je pa bil minimalen. Ali ni še dovolj teoretiziranja, ali nismo še dovolj vzgledov v Rusiji, Ameriki, Švici, Norveški, Švedski, Angliji itd.? Kedaj bo prišla močna roka, ki bo vse zahteve znanosti glede alkoholizma izvedla tudi v Jugoslaviji, kakor se je to zgodilo že drugod? Državni činstelji, zganite se in rešite Jugoslovane pred degeneriranjem, a Jugoslavijo propada!

175 odvetnikov imamo v Sloveniji. Od teh 18 v Celju, 25 v Mariboru, 55 v Ljubljani itd.

Državna posredovalnica za delo, podružnica Maribor sporoča, da se je tekom leta 1921 poslužilo zavoda 12.090 strank in sicer 5466 delodajalcev in 6624 delojemalcev. Tekom leta je bilo posredovanih 2477 služb in sicer moškim: 1263, ženskam: 1214. Državna posredovalnica posreduje delo in službe vsake vrste brezplačno v vse kraje naše države. Vsled pomanjkanja uradništva je urad za stranke odprt dnevno samo od pol 9. do pol 13., kar izvolijo upoštevati vsi interesi.

Kdo vzame otroka za svojega? Na Dunaju je porodila v Celju pristojna, dne 28. 5. 1895 roj. Marija Zdouc, samska služkinja, otroka ženskega spola Marieta dne 18. nov 1921. Ker svojega lastnega premoženja nima, bode morala iti zopet za svojim zaslužkom, kar ji pa ne bi bilo mogoče, ako bi imela otroka seboj. Zaradi velike svoje bede je pripravljena otroka oddati dobrim ljudem, ki bi ga hoteli vzeti za svojega. Kdor bi bil pripravljen otroka vzeti za svojega, se naj oglasi pri podpisanim uradu. Mestni magistrat celjski, 9. jan. 1922.

Med Zürichom in Prago se je otvorila te dni telefonska zveza.

13.176 jugoslov. akademikov študira sedaj na raznih visokih šolah v tuji in inozemstvu. Na inozemskih fakultetah jih je 1446.

Dopisi.

Vojnik. Dne 8. tm. uprizorjena igra »Mlinar in njegova hiša« dramatičnega odseka Sokolskega društva v Vojniku je nad vse pričakovanje dobro uspela. igralci bi delali čast tudi večjemu odru. — Režija je v najboljših rokah g. Vlado Brezovnika in pripravlja za nadalje lepe igre kakor »Gospod senator«, »Rokovnjači«, »Veriga« itd. Scenerija je mojstersko delo slikarja učitelja g. Vinka Požarja, kateri se ne ustraši ogromnega dela. Vsa čast in hvala tudi tukajšnji »Posojilnici«, katera pripomaga drage volje za materijalne potrebe, da se morejo nabaviti kulise itd. Tudi pevski zbor čitalnice je precej dobro zanel pod spretnim vodstvom učitelja g. Julijana Sinigolja in učiteljice gospe Mire Jankovičeve nekaj ne prelahkih pesmi. Le vztrajno naprej — najboljša zahvala in plačilo je skoro vedno polna dvorana priprostejšega ljudstva.

Vojnik. Ob priliki godovanja učitelja g. Julijana Sinigolja se je nabrala za Jugoslovensko Matice 100 K, kateri znesek se je izročil tukajšnji podružnici. Da bi bilo mnogo posnemovalcev!

Iz Vojnika nam poročajo: Dopis o poštnih razmerah v zadnji štev. je treba v toliko popraviti, da se sobotna pošta pač takoj dostavlja in ne še le v ponedeljek popoldne; pač pa ni v nedeljo nobene zveze s Celjem in dobimo vsled tega nedeljsko pošto šele v ponedeljek popoldne.

Dobrua. Umril je posestnik Fr. Jevnišek, ki je bil prvi tukajšnji slov. župan.

Iz Žeta. Tu silno manjka krme za živino; v silnem strahu smo, kaj bo z živino, ako jo sedaj pod nič prodamo, odkod bo spomladi druga. Otave ni bilo nič. Tudi svinj bo zmanjkalo. Neka nova bolezen je prišla in nekatere velike kmetije že nimajo nič več svinj. Poklicani organi bodo pač storili važno delo, ako določijo, odkod in katero plemo svinji bi od drugih držav naročili, kjer se te kuge ni. Suša nas je uničila, svinjereja je pri kraju, draginja pa od dne do dne rase, bodisi pri moki, soli, obleki. Še celo vzgalec stanejo 2 K škatljica, ki je pa že manjša kot prej.

Žetate. Dne 7. tm. je umrla Marija Kopše, žena posestnika, ki je bil dolega leta ujet v Rusiji. Komaj ga je vrla žena dočakala, da se je pred letom vrnil, jo je sedaj pri porodu dohitela smrt.

Žetate. V občini Kočice so nedavno uznovičili — najbrže zonstran Sotle — pri treh posestnikih pokradli obleko, perilo, vino in žganje. Orožništvo je uzmovičem na sledu.

Podčetrtak. V nedeljo, dne 22. tm. priredi tukajšnje gasilno društvo v gostilni Ed. Staroveškega prosto zabavo združeno s srečolovom. Igra domaca godba. Začetek ob 20. uri. K obitni udeležbi vabi odbor.

Slovenigradec. Pevsko društvo in salonski orkester priredita v nedeljo, dne 15. jan. tl. v Golovi dvorani koncertni večer.

Pismo puščavnik na Babni gori. Oprostite, g. urednik, da Vas zopet nadlegujem z mojimi novicami. Ker imam prijateljske zveze z Vami, me gotovo tudi naš župnik ima za neprijatelja. Ker pa svoje neprijatelje hoče dati pokopavati kakor kakšno žival, si skoraj želim, da bi me smrt doletela kje drugje izven naše fare, kjer bi imel saj pošten pogreb in bi se duhovniku ki bi me moral dati pokopati, ne tožilo tistih par kapljic vode in očenaška, kakor je to pokazal naš župnik pri nekem naprednjaku. Skoro težko mi je, vendar Vam hočem v tem svojem pismu popisati sanje, katere sem imel v noči 9. dec. Sanje se navadno razlagajo ljudem, kateri hočejo iz njih napraviti številke za loterijo, A moje sanje so velikega pomena za ljudi in župnika, ki so pri klerikalni stranki udinjani. Sanjalo se mi je, da sem prišel po velikih, s trnmi potrošenih stopnjicah pred velika zlata vrata. Potrkani. Pride mi sam sv. Peter odpirat. Ko vidi, da sem kutar, me hoče izpred vrat pahnuti, ali jaz mu pomolim svojo vizitko, na kar me povabi, naj stopim z njim v notranje prostore. Odkáže mi prostor, kam se naj vsedem in počakam, da bom od pravičnega sodnika zaslišan. Pred sodnikom kleči neki naprednjak ponosno zravane glave. Sodnik na bliščemem prestolu pokliče angela, ki mu je bil za varuha odbran. Angel pride smehljajčega obra-

za in poda sodniku knjigo, v kateri je bilo popisano življenje pred sodnikom klečečega naprednjaka. Sodnik pregleda popis in ko konča, zadovoljno pokima poda klečečemu obe roki in pravi: »Ker si bil na zemlji pravičen, hočem ti biti tudi jaz milosten in pravičen sodnik. Blagor ti, ki si po mojih naukih in po božjih zapovedih se ravnal, za to mu odkáže sedež, kateri je namenjen tistim, katere jaz ljubim«. Od zunaj se sliši močno trkanje. Mstil sem, da pride kak razbojnik. Ko pa Sv. Peter odpre, stopi v raj svetoštefanski župnik in pristopi bahato pred nebeškega sodnika. Sodnik ga vpraša, kaj bi rad? »Prišel sem Ti poročat o svojem delovanju, odkar sem po škofovi milosti postal župnik pri Sv. Stefanu«. »In kaj si tako imenitnega storil za božjo čast?«. »Najprvo sem ustanovil Marijino družbo, katera se je posebno izkazala, kajti že prvo leto njenega obstoja je bilo skoraj toliko nezakonskih kakor zakonskih otrok. Drugič sem utrdil še bolj našo katoliško ali klerikalno sranko in sem v cerkvi na prižnici večkrat prav mojstersko udihal po naprednjakih. Hotel sem tudi mladeniče zapeljati, da bi se dali vpisati v Marijino družbo, ali tam sem imel smolo; ne vem če so bili tako hudobni, ali pa so bolj pametni bili kakor jaz, kajti samo par sem jih dobil, po številu 6. Potem sem obljubil pri zadnjih volitvah, da ne bodem nobenemu naprednjaku jame poškrpil, kadar bo kateri umrl. In to sem tudi storil nekemu naprednjaku, katerega so ravnokar pokopali. To je bil tisti Žaberl, ki je mene večkrat opominjal, da ne delam prav, da nisem na pravi poti in da nisem v svojem delovanju popolnoma nič podoben rajnkemu g. župniku Zdeišeku. To sem mu pa zametil in sem ga iz srca sovražil, ker ni hotel v moj rog trobiti. Zato sem pa tudi preprečil, da ni imel tako slovesnega pogreba, kakor pa je bilo pričakovati. In slednjič še to, da je moja kuharica med tem časom razne nesramne pesmi po farovžu prepevala, ko so truplo pok. župnika k zadnjemu počitku nesli. Jaz sem pa na praznik Marijin raz prižnice povedal navzočim župnikom, da Žaberl ni bil moj prijatelj. Vidiš, pravični sodnik, da sem mnogo lepega in koristnega za našo vero storil in kakšno plačilo bom prejel za to?«. — Sodnik vstane in počuje svoje sluga pa reče: »Zvežite ga s ga vrzite v najgobjo temo, kjer bo kak in škripanje z zobmi, kajti delo, katero si opraviš Ti, ni za zveličanje, ampak delo za pogubljenje. Tako nisem jaz učil svojih namestnikov, to ni moje delo, ampak delo satanovo. Poberi se izpred mene ničvrednež«. — Tačas pa stopi pred sodnika naprednjak, ki je poprej klečal pred njim in ki ga je sodnik odkloval, poklekne pred njega, povzdigne roke proti njemu in prosi: »Gospod, odpusti mi, saj ni vedel, kaj je delal«. — In Gospod reče na to: »Na prošnjo tega pravičnika ti odpuščam. Poberi se izpred mene in delaj pokoro za svoje nesramnosti in za sovraštvo do svojega bližnjega, dokler te ne pokličem iz sveta, katerega okružujejo popje tvoje vrste. Za zdaj sva gotova«. — Vrata se s tako močjo za njim zaprejo, da sem se iz strahu zbudil. Premišljeval sem to stvar tako dolgo, da sem sklenil Vam poročati. Kajti klerikalci imajo svoje geslo: sovraži vse in naj ti bo še tako blag človek, ako ne trobi v klerikalni rog. Osramoti vsacega, če ne gre drugače, tudi na nepošten način, samo da prideš do morebitne zmage! Amen!

Socijalna politika.

ODGOJA IN ZAŠČITA OBRITNO-INDUSTRIJSKEGA NARAŠČAJA.

(Elaborat iz ministrstva za soc. politiko, ki nam ga je dal na razpolago min. n. r. g. dr. V. Kukovec.)

(Dalje.)

Nadaljna bistvena razlika med vajencem in mladoletnim delavcem je pogodbeno razmerje med mojstrom in vajencem. Mojster se pogodbeno zaveže, da bo izučil vajenca v gotovi dobi v obrti in ga vsposobil k samostojnemu delu; vajenc je pa z isto pogodbo vezan, da se bo točno držal mojstrovih navodil, točno izpolnjeval vsa naložena dela, posegal predpisane strokovne šole itd. Pogodba veže oba medsebojno — a razmerje je bolj roditeljsko. Mladolet-

nega delavca pa ne veže nobena specialna pogodba, nego le splošni delavni red, ki je obvezen za vse delavstvo dotičnega obrata. Razmerje je le mezdnopogodbeno.

Vajence sprejemajo pretežno le t. brtna podjetja, mladoletne delavce pretežno industrijalna podjetja, kjer je izvedeno točno deljenje dela. Vajenci vsotopalo k obrti običajno takoj po dovršenem ljudsko-šolski izobrazbi, kakor hitro dosežejo zakonsko dopustno starost, mladoletni delavci po 14 ali 16-letni starosti, po končanem ljudsko-šolskem pouku, po nedovršenem ali celo dovršenem učenju v kaki obrti, običajno starejši in močnejši ko vajenci. Vajenc je v največ slučajih v popolni oskrbi delodajalca, mladoletni delavec mora skrbeti sam za svojo oskrbo.

Poleg teh glavnih kriterijev je še več manjših, manj važnih, kateri so pa brezpomembni, da bi se jih posebej navajalo. Z navajanjem teh razlik sem hotel le pokazati, da se strokovna izobrazba vajenca od mladoletnega delavca bistveno razlikuje, da je socijalni položaj obeh zelo različen, da so naloge, dolžnosti in pravice zelo raznovrstne, iz česar sledi, da mora biti tudi izven-delavniško izobraževanje in šolanje vajenca drugo od mladoletnega delavca. Popolnoma naravno je tedaj stremljenje, da se to splošno izobraževanje prilagodi strokovnemu, specialno za vajence in specialno za mladoletne delavce.

Ne glede na pomanjkanje pravilnega specialnega pouka obeh različnih vrst delavstva je pa tudi splošni položaj vajenc in mladoletnih delavcev v naši državi nezadovoljiv, splošno šolanje zelo pomanjkljivo, socijalna preskrba in zaščita popolnoma pogrešena, ako sploh moremo o nji govoriti. Pri izboranju obrti navadno ne odločuje sposobnost dečka ali deklice, nego skoro vedno le gmotne razmere staršev odnosno roditeljev ali samovoljnosti zunanjih okoliščin. Radi vladajoče gospodarske krize in velike draginje nista vajenc ali mladostni delavec deležna sistematičnega in vsestranskega pouka, nista deležna zadostne življenjske in duševne preskrbe, ter sta prepuščena sama sebi, največkrat cesti. Da iz takega materijala ne bosta naša obrt in industrija črpale prvovrstnega delavstva — katero nam je neobhodno potrebno — je popolnoma jasno.

A naše narodno gospodarstvo zahteva v najbližji bodočnosti ravno od obrti in industrije najekonomičnejšo izrabo delavstva — to se pravi: pri najboljšem delu najintenzivnejši uspeh, najcenejše produkte — da bo moglo konkurirati z inostranskimi izdelki. Naše narodno-gospodarske bilance ne bomo dvignili z različnimi visokimi carinami na uvozu obrtnih in industrijalnih izdelkov, nego edino z naravno konkurenčno vrlino, s trenufkom, ko bomo vsaj tako dobro in vsaj tako ceno, kakor inostranstvo producirali. Za to je pa potrebno prvovrstno delavstvo, je potrebno, da dvignemo socijalno in kvalitativno nivo našega delavca na najvišjo stopinjo. To je edino mogoče, ako se lotimo dela pri temelju, ako sistematski izšolamo obrtni in industrijalni podmladek, ako zagotovimo vajencem in mladoletnim delavcem mogočnost za temeljito izobraževanje, z jedno besedo, ako sistematski organiziramo varstvo in pouk tega podmladka.

V življenju vajenca odnosno mladoletnega delavca razločujemo tri izrazite dobe, katere zahtevajo različno negovanje in različno presojanje. Te tri dobe so:

1. delavna doba pred vstopom v delo;
  2. strokovni pouk v delavnici in
  3. preskrba in pouk izven delavnice.
- Ako hočemo pravilno organizirati skrbstvo obrtnega in industrijalnega naraščaja, moramo tudi po tem sistemu razdeliti delo v tri odgovarjajoče faze, katere se izlivaajo v naravnem skladu jedna v drugo in katere v celoti strnjene bodo šele zagotovile dobro izšolan in fizično in duševno irden delavni material naših obrti in industriji. (Dalje prih.)

Vestnik viničarjev.

Viničarske plače in pomanjkanje v viničarskih rodbinah.

Na nekem zaupnem sestanku v Halozah se je razpravljalo tudi o plačah, kakršne viničarji sprejemajo od svojih gospodarjev.

Viničarjev imamo 5 vrst in sicer:

1. Viničarji, kateri dobivajo letno plačo z deputatom.
2. Viničarji z mesečno plačo.
3. Viničarji, kateri imajo za svojo uporabo celo k vinogradom spadajoče polje in si smejo tudi svojo živino rediti.
4. So tudi viničarji, kateri imajo nekaj zemlje in zraven dnevno plačo.
5. Viničarji z dnevno plačo.

Od vseh teh vrst viničarjev ste na najslabšem v tej draginji zadnji dve vrsti viničarjev. Viničar pod točko 4. si obdela zemljo, katero mora odslužiti; pri tem ima upanje, da bo nekaj pridelal in tako vsaj za zimo in spomlad se preskrbel s potrebnimi vsakdanjimi živili. A letos n. pr. so ravno te vrste viničarji na najslabšem, ker jim je suša uničila več kot tri četrtine pridelkov. Pri točki 5. se bomo pa nekoliko več pomudili.

Tovariš Urbančič je predlagal, naj bi vsi tovariši na spomlad začeli s štrajkom, in tako prisilili gospodarje, da zboljšajo mezdo, ki je taka, da so še berači na boljšem pri svoji beračiji. Tovariš Malgaj je predlagal, da bi se naj mirnim potom sporazumeli z gospodarji, ker kdor nima kamenitega srca, se bo vestnega delavca v svojem vinogradu usmili in mu radevolje zboljšal njegovo bedno stanje. Primerjal je dosedanje plače in draginjo, katero naš stan najbolj občuti. Pred vojno se je navadnemu vinogradskemu delavcu plačevalo dnevno pri hrani po 50 vin., brez hrane po 1 K, boljšim viničarjem in drugim izvežbanim delavcem pri hrani po 2 K, brez hrane po 4 do 5 K dnevno. Če je šel s tem denarjem v trgovino, je vendar nekaj dobil tako da je s plačo 1 dneva preskrbel svojo družino skoraj za celi teden. In danes? Moraš delati celi teden, da zaslužiš toliko, da — če bi hotel svojo družino dovolj nahraniti — komaj za en dan zadostuje kajti danes plačujejo pri hrani po 10 K brez hrane 20—30 K dnevno. Potrebščinam, katere moramo kupovati in ki so pred vojno stale 2 v. stanejo danes 1 K in še več. Torej če smo zaslužili pred vojno 40—60 v., bi morali danes zaslužiti pri hrani po 20—30 K dnevno, brez hrane pa 50—70 K dnevno. Da je ta zahteva upravičena, je potreba samo malo pogledati, kako so ti ljudje opravljeni in kako živijo. S štrajkom pa bi veliko neumnost napravili, ker prvič nismo organizirani, drugič nimamo zato prihranjenega kapitala, s katerim bi se za časa štrajka prehranjevali, tretjič bi se navadili lenobe in četrtič bi nas znali gospodarji tako umetno držati, ker vejo dobro, da nimamo potrebnih prihrankov. Mi delamo pošteno, gospodarji pa nas naj pošteno plačajo, da bodemo tudi mi živeli po človeško, ne pa kot hostna živina. Zraven pa glejmo, da bodejo naše roke čiste; ravno naš stan zahteva, da živimo in se trudimo v potu svojega obraza, ker le pošten delavec sme zvišanje plače zahtevati. Če bodemo tako delali, smemo upati na boljšo bodočnost, katera gre nam po pravici, kakor drugim stanovom. Predlog govornika Malgaja se je vzel z odobravanjem in pohvalno na znanje.

Tovariši organizirajmo se, ker le v skupni organizaciji bomo imeli moč. Posamezni ne bomo nič dosegli.

Narodno gospodarstvo.

IZ KONFERENCE DRŽAVNIH VINARSKIH STROKOVNJAKOV.

(Konec.)

j) Da centralna vlada pospešuje ustanovitve in okrepitve »Saveza Jugoslovenskih Vinogradarjev« kot velevažne institucije za medsebojno spoznanje in napredek vinogradarstva, za obveščanje vinogradnikov o stanju svetovne vinske trgovine itd.

k) Da se vinski trgovci, kateri ustanove vinska skladišča v inozemstvu, nagrade od strani države.

IX. točka: »Pregled in poskušnja vin, prinešenih od raznih delegatov v svrhu spoznavanja tipov vina iz raznih pokrajin.«

Spoznalo se je:

a) Da so vina iz vinograda vinarske in sadjarske šole v Bukovem in iz okoliških krajskih vinogradov, kakor bela tako i črna, dobro vzgojena, čistega in harmoničnega okusa.

b) Vojvodinska vina, po večini bela, so enoličnega značaja, kot namizna, lahka vina (z malo ekstrakta, lepo ohranje-

na in dobro negovana).

c) Hrvatska vina so bila manje zastopana. V značaju se približujejo ona iz juga vojvodinskim, a ona iz severa slovenskim vinom.

d) Slovenska vina so bila odlično odgojena in vrlo dobre kvalitete, z po največ fino, nežno cvetlico. Navadna namizna vina imajo tip vin iz severnih krajev z nekoliko več kisline.

e) Dalmatinska vina se morajo deliti v tri karakteristične skupine: namizna, dezertna in vina za rez z drugimi vini. Dobro vzgojena in najmočnejša od vseh ostalih vin.

f) Bosansko-hercegovskih vin iz hercegovskih leg je bilo malo, a v zelo dobrih vzorcih žilavke in blatine. Kletarski zelo dobro odgojena, harmoničnega značaja, sveža in bogata na alkohol.

Navedene resolucije je smatrati kot podlago za nadaljno delovanje poljedeljskega ministrstva in vseh njemu podrejenih organov in strokovnjakov.

RAZMIŠLJEVANJA O VINSKI TRGATVI 1921 NA DRŽ. VINARSKI IN SADRJARSKI ŠOLI V MARIBORU.

(Poroča ravnatelj Andrej Žmavc.)

(Dalje.)

Koliko in kakšno kvaliteto nam je dalo leto 1921? Predvsem je omeniti, da je v šolskem vinogradu mnogo sort na mnogih podlogah, kakor jih ne nahajamo v nobenem praktičnem vinogradskem gospodarstvu, ker služi ta nasad za mnogovrstne poskuse, tedaj za šolsko-učne svrhe. Vendar pa je dal 1 ha vinograda povprečno okroglo 50 hl mošta s povprečno nad 20 procentov (%) sladkorja po klosterneburški moštni tehtnici in okroglo 8 promil (‰) kisline. Povprečna letošnja produkcija v Sloveniji pa znaša največ okroglo 35 hl. Iz 100 kg grozdja se je naprešalo povprečno okroglo 75% mošta. Nekatere bolj znane sorte so pa obrodile na 1 ha tako-le: Žlahtina (slabo ocvela!) 12 do 38 hl, 18,5% sladkorja, 7‰ kisline; beli burgundec 50 do 68 hl, 21,5 do 23,5% sladkorja, 9‰ kisline; rulandec 58 hl, 23% sladkorja, 10‰ kisline; rizling 25 do 100 hl, 18 do 20,5% sladkorja, 6,7 do 10‰ kisline; mozlavina (šipon) 32 do 130 hl, 19 do 20,5% sladkorja, 8,5‰ kisline; laški rizling 8 do 50 hl, 22 do 23,5% sladkorja, 7,5 do 8,5‰ kisline; silvanec 18 do 138 hl, 19 do 21,5% sladkorja, 7 do 9‰ kisline; traminec rdeči 10 do 61 hl, 20,5 do 23% sladkorja, 8 do 9‰ kisline; veltinec zeleni (majhna parcela) 38 hl, 21,5% sladkorja, 7‰ kisline; muškatelec 14 do 32 hl, 21% sladkorja, 8‰ kisline.

Najnižje množine pridelka so nastale vsled uporabe poskusnih neprimernih podlog in radi izdatnega pomlajevanja številnih trt pri rezi na posameznih poskusnih parcelah.

Kmetijsko-kemijski zavod v Mariboru je preiskoval vse mošte na njih ekstrat, iz katerega se izračuna količina sladkorja, ki je na tej podlagi za par procentov višja, nego smo zgoraj izkazali na podlagi klosterneburške moštne tehtnice.

Iz vsega sledi, da bodo imela letošnja vina zgoraj navedenih sort, čim bo ves sladkor pokipel, od 11 do preko 14 volumnih procentov alkohola, kar je za naše klimatične razmere izredno mnogo. Poleg tega so mlada vina izredno aromatična in prijetno dišeča.

Zanimivo je, da so imeli mošti istih sort izbornega letnika 1917, ki nam je še v dobrem spominu, manj sladkorja, a tudi manj kisline, nego 1921; tako n. pr. žlahtina 16,25% sladkorja, 5,75‰ kisline, beli burgundec okroglo 20% (8‰) rulandec 22,5% (6‰), rizling 18,5% (8‰), mozlavina 18% (7‰), laški rizling 18,5% (7‰), silvanec 20% (8‰), traminec rdeči 19,75% (6‰), veltinec zeleni 19,75% (6,2‰) itd. Glavna trgatve se je vršila tudi 1917 meseca oktobra ter se je končala 24. oktobra, dočim se je letos zategnila z manjšim delom do 5. novembra. Kvaliteta letošnjih poznih trgatve bo v splošnem prekašala kvaliteto letnika 1917; nekaj več »zrele« kisline ji bo celo v prid.

Podlaga, na kateri je žlahtina trta cepljena, ima seveda velikanski vpliv na rast, razvoj, trpežnost in rodovitnost trte, na zorenje in kvaliteto grozdja.

Riparija Portalis je stara znanka in se v primernem svetu še vedno dobro spopada; znana je tudi solons riparija 16 16. Vso pozornost pa zasluži rupestris št. 9 (Goethe), potem pa selekcionirane hibride od riparija berlandieri Teleki in v gotovih slučajih tudi chasselas berlandieri 41 B. Vitis solons se moramo čisto odkrjžati, a rupestris monticola zahteva tudi precej previdnosti pri uporabi. Po dosedanji izkušnji se v splošnem moreta najbolj priporočati za naše razmere rupestris št. 9 (Goethe) in riparija berlandieri Teleki. Vprašanje podlog zahteva točnega razjašnjenja pred zopetnim obnavljanjem vinogradov, ki je pred durmi. Ob tej priliki pa bo izločiti iz vinogradskega kolobarjenja zemlje in lege, ki sodijo bolj za druge kulture nego za žlahtno vinsko trto, v interesu kvalitete produkcije, ki je za naš severni vinorodni pas tako velike važnosti. Mislimi je tudi na večletno »počivanie« vinogradske zemlje, ko stare trte izsekamo, predno jo zasadimo vnovič, kar se lahko miselno prezira.

Letos so bili ugodni pogoji za dober potek kipenja mošta; grozdje je bilo zdravo, naravne kvasnice (kvasne glivice) na njem dovolj krepke, da bi bilo v veliki praksi odveč uporabljati umetno vzgojene čiste kvasnice (drožji); temperatura je pa bila prej previsoka nego prenizka, da pač ni bilo potrebno v nobenem slučaju moštov umetno segrevati odnosno vrelnih prostorov kuriti, ravno nasprotno. Ob vročih popoldnih branah grozdje je imelo deloma celo previsoko temperaturo, da je kazalo trgati le ob hladnejih predpoldanskih urah. Previsoka temperatura v moštu ovira kipeње odnosno ga prerano ustavi, kar ni dobro; zato je vsega obsolanja vredno, ako se predčasno prekinjenje kipeња skuša doseči n. pr. z močnim zažveplanjem, češ da ostane vino bolj dolgo sladko. Kaj takega naj bi bilo kaznivo.

(Dalje prihodnjič.)

Tvorilca »Cinal« v Celcu.

8. gima, razred si je te dni ogledal tukajšnje tovarno »Cinal«. Tovarniški obrat je še le v povojih (funkcionira še le pol leta), vendar je že jako praktično urejen in pred vsem velezanimiv. Obrat je v bistvu razdeljen v tri skupine: 1. v livarno jedilnega in drugega orodja, 2. čiščenje in svetljenje istega in 3. galvanizacijo. — V livarni se iz zlitine cina, bakra in aluminija zlivajo razni predmeti, kakor žlice, vilice, obešalniki etc., ki gredo potem skozi deset rok, da dobe potrebno gladino in primeren sijaj. Nato pridejo predmeti (izvzemši oni, ki so iz čistega aluminija) v galvanizacijo, kjer se prevlečejo z bakrom in nato z niklom. Zanimivo je videti, kako se predmet, n. pr. stara sabla z grdim, rujavim in temnim površjem v »galvanski kopeli« momentano pomladi. V par trenutkih dobi v kopeli bliščečo, svetlo plast iz nikla. Razume se, da tovarna obratuje v vseh panogah obrata z elektriškim tokom.

Namen teh vrstic je lastniku tovarne, g. Kirbišu, vernemu prijatelju dljakov, za dovoljenje poseta tovarne izraziti zahvalo in opozoriti širše merodajne kroge na to važno podjetje, ki naj igra enkrat še važno ulogo v jugoslovenski industriji.

R.

Seja Vinarskega in sadjarskega odseka Maribor, slov. kmetijske družbo v Ljubljani, se vrši v prostorih Vinarske in sadjarske šole v Mariboru dne 21. jan. 1922 ob 11. uri dop. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika o poteku in uspehu vinskega sejma, ki ga je priredil odsek v Ljubljani povodom trgovsko-obrtnega velesajma. 2. Obračun o vinskem sejmu in gmojni izidek. 3. Posvetovanje o ustanovitvi posredovalnice za prodajo in nakup vina, sadja in vseh izdelkov vinarstva in sadjarstva. 4. Poročilo v za devet zakonitve novega viničarskega reda in o sodelovanju odseka pri tem. 5. Slučajnosti.

Novo notranje posojilo. Rezultat subskripcije 7-odstotnega investicijskega posojila je ugoden. Podpisanih je okrog 334 milijonov Din. Vsoto 160 milijonov Din prevzame sindikat bank, ki je subskripcijo garantiral. Če upoštevamo, da so se v sindikatu bank našli desimisti, ki so računali, da se bo podpisalo komaj 100 milijonov, se je 7-odstotno investicijsko posojilo nad vse nade posrečilo. Ta uspeh je gotovo uplival na vlado in parlament, ki sta v osnovi novega finančnega zakona za l. 1922 predvidela

novi notranje 6-odstotno posojilo, ki bi se porabilo za zmanjšanje dolga pri Narodni banki SHS. Novo posojilo bi se razpisalo v višini 1 milijarde dinarjev.

Uspeh balkauske prometne konference. Na konferenci, ki se je vršila v Beogradu radi vpostavitve železniškega prometa med Jugoslavijo, Bolgarijo in Orško, se je dosegel popoln sporazum. Slednji dogovora bodo veljali od 1. junija t. dalje. Za sedaj se vpostavi direktni promet orientekspresa na progi Atene-Beograd - Dunaj - Pariz.

Prodaja avtomobilov. Komanda drav. div. oblasti v Ljubljani naznanja trg. in obrt. zbornici v Ljubljani, da se bo vršila v pisarni uprave dravske artilerijske radionice v Ljubljani dne 25. januarja t. počenši ob 8. uri ponovna javna ustmena dražba za prodajo 12 avtomobilov. Predmetni oglas je v pisarni trg. in obrt. zbornice, pogoji pa pri upravi dravske artilerijske radionice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borza

Beograd, valute: dolarji 69, marke 90, leji 53,50, devize: London 300, Pariz 594, Zeneva 1375, Praga 110, Dunaj 1,08, Berlin 40,25, Milan 300, Budimpešta 12. Curih, devize: Berlin 2,80, Newyork 5,15, London 21,79, Pariz 42,60, Milan 22,20, Praga 8,25, Budimpešta 0,82, Zagreb 1,65, Varšava 0,18¹/₂, Dunaj 0,16¹/₂, avstrijske žig. krome 0,09.

Razne vesti.

Veselo iznenadenje. V Humsunu je živela siromašna družina, ki si je s trdim delom služila svoj vsakdanji kruh. Dobrih časov niso poznali. Te dni pa je došlo poročilo, da jim je zapustil nek oddaljeni sorodnik v Ameriki 36 milijonov mark. Stari oče je od samega veselja umrl, drugi pa slavilo svojega dobrotljivega »strica«.

Zapuščina berača za reveže. V neki newyorški bolnici je umrl berač William Smith ter bil pokopan na državne stroške. Pozneje pa so našli njegovo oporoko, podpisano z njegovim pravim imenom Rudly Jardinee, s katero zapuščina siromakom — 1 milijon dolarjev (290 milijonov naših kron). V svoji oporoki pravi: »Mnogokrat sem imel v življenju srečo in nesrečo. Jaz, ki sem se gibal v svojih srečnih dneh v najboljši newyorški družbi, sem bil končno prisiljen, beračiti po ulicah. Neznatni del denarja sem si prihranil in lahko bi bil udobno živeti. Toda od te svote nisem hotel vzeti niti centima ter sem raje še dalje prosjačil. To je moja osebna zapuščina, ki se naj razdeli med siromake in porabi v dobrodelne namene«.

Zadnja poročila.

Tudi Rumuni priznavajo politični pomen zaroka kralja Aleksandra z rumunsko kneginjo Marijo.

Bukarešta, 12. jan. Avarescov list »Lupta« sodi, da ima zaroka kralja Aleksandra politični značaj. Dogodek pomeni za Rumunijo čin, ki bo ojačil narodno politiko nove Rumunije.

Bukarešta, 12. jan. »Universul« piše: Zaroka napolnjuje rumunski narod z radostjo. Zveza bo imela za posledico ustvaritev srečne zveze med obema narodoma, ki bodeta igrala vodilno ulogo v južnovzhodni Evropi.

Eks-cesarica Zita v Zürichu.

Zürich, 12. jan. Ekscesarica Zita je danes dopoldne dospela v Zürich in vstopila v zasebno bolnico, kjer leži njen sin. Operacija je določena za soboto.

Spremema v francoski vladi.

Briandov odstop definitiven.

Pariz, 12. jan. Briand je v današnji seji zbornice obširno utemeljeval svoje postopanje v Cannesu. Vprašanje reparacij je popolnoma ločeno od vprašanja združitve Francije z drugimi narodi. Zahteval je za Francijo jamstvo popolne varnosti. Zavrača trditve onih, ki pravijo, da bi angleško-francoska zveza pomenjala za Francijo hlapčevstvo. Ker ne uživa popolnega zaupanja, se neče več vrniti na svoje mesto in sledi mu naj drugič. — Tri četrtine poslancev so mu ploskale. On pa je vzel akte in šel s celo vlado.

Pariz, 12. jan. Briand je izjavil zastopnikom časopisja, da je njegov odstop končnoveljavnen.

Pariz, 12. jan. Poincaré, ki mu je predsednik Francije Millerand poveril

Ustanovljena 1864. **Hranilnica mestne občine Celje** Ustanovljena 1864.

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog **K 35,000.000.** Vrednost rezervnega zaklada **K 8,000.000.**

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Pošine položnice strankam brez-
plačno ni razpolago. Rentnino plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišče razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem **PREDALE** v svojih
safeblagajnah, tako da obdrži ključ stranka
sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup useh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravi-
la najkulantneje. **IZPLAČILA** v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v useh denarnih prašanjih.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zov. v Celju
Prasernova ul. 15
Stanje rezerve **K 130.000.**

"LASTNI DOM"

Račun čekovnega urada št. 10.316.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ štiri in pol K
od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Stanje hranilnih vlog: **K 4,000.000.**

mandat za sestavo vlade, sporoči jutri,
kako se odloči.

Brijandova brzojavka Lloyd Georger.

Pariz, 12. jan. Briand je poslal Lloyd
Georgeru brzojavko, v kateri pravi, da
mu politične razmere onemogočajo o-
stati v uradu. Prosi ga, naj nove dele-
gatom, da mora žal odstopiti od sodelo-
vanja. Nadeja se, da bo njegov nasled-
nik mogel nadaljevati pogajanja in ure-
sniti načrte, ki sta jih zasledovala on in
Lloyd Georger.

Izkaz

o zaklanih živalih od 2. 1. do
8. 1. 1922 v mestni klavnici v Celju.

Ime mesarja.	bilov	volov	krav	telet	prašičev	ovac	koz
Krofič Alojz	—	—	2	—	—	—	—
Rebeuscheg Fr.	140	2	5	—	1	—	—
Suppan Ivan	—	—	1	—	—	—	—
Zavodnik Andrej	—	1	2	2	—	—	—
Senič Franc	—	—	2	—	—	—	—
Pavlinc Franc	—	—	1	1	—	—	—
Potekal Ludv.	—	—	2	—	—	—	—
Pungeršek Ivan	—	—	2	—	—	—	—
Voisk Adolf	—	—	1	—	—	—	—
Esih Matija	—	—	2	—	—	—	—
Lapornik Ivan	—	—	2	—	—	—	—
Leskošek Ivan	—	—	1	—	—	—	—
Urbančič Adolf	1	—	5	1	—	—	—
Zany Viktor	—	—	6	—	—	—	—
Friedrich Ivan	—	—	3	—	—	—	—

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.

Odgovorni urednik: Vokoslav Spindler.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Žensko kolo dobro ohranjeno se
kupi. Naslov vpravi.

Proda se

moderen, rudeči, volneni **damski**
slasč dobro ohranjen. Kralja Petra
60 c. 31. l. nadst. desno. 1-1

Najjeftinija izvozna i uvozna
tvrтка za delikatese i južno voće

Hmelak i drug, Maribor

Tražite odmah
cijenik!

Naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem se
preselil s svojo delavnico, dosedaj
obstoječo v Liscah št. 46, v mesto
Celje, Kovaška ul. št. 1 in se zdru-
žil z g. Štefan Strašekom v skupno
delavnico.

Ivan Lavtar, čevljarski mojster.

Podpisani poučuje učence doma latinščino,
matematiko, slovnico za I. in II. razred re-
alne gimnazije, kakor tudi učence meščan-
ske in osnovne šole kot priprava za gimna-
zijo, druge pa slovenščino, nemščino in ci-
rilico. Proda tudi razne slovenske, nemške,
latinske knjige ter Leksikon Brockhaus.

Ivan ADAMIČ, nadučitelj v p.
Aleksandrova ul. 7.

Gospodična, ki je dovršila
trgovsko šolo
in ima večletno trgovsko prakso, želi
primerne službe v kakšni pisarni. Vstopi
event. tudi kot prodajalka v trgovino.
Ivanka Dolgan, Celje, Vodnikova ul. 6.

Kontoristinjo

z dobrimi spričevali, lepo pisavo in večjo
nemške stenografije, se z dobrimi pogoji
takoj sprejme v veletgovini in razpo-
siljalnici **R. Stermeški, Celje.** 20 2-1

Izgubljeno!

Od gostilne Radej do Narodne kavarne
je izgubljena **zlasta zapesnica** z mo-
nogramom J. G., D. G., pošten najditelj se
prosi, da jo izroči proti dobri nagradi Ga-
berje št. 91. 57 1

Potnik

se sprejme takoj, ki je
je upejan posebno v Sloveniji,
Hrvatski in Dalmaciji, za veliko
zagrebško tvrdko tekstilnega
blaga na debelo iz tovarniške
zaloge prvih inozemskih fabri-
katov. Oferte pod »Potnik II
—109/a« na Interreklam d. d.,
Zagreb, Jurjevska ulica št. 31.

Zahvala.

Vsem, ki so v bolezni in ob smrti naše predrage matee,
oziroma stare matere in tašče, gospe

Vilhelmine Jellenz

izkazali iskrene izraze sočutja, bodisi s prekrasnimi venci,
cvetjem in za vsa, v blagi namen mesto vencev ranjki da-
rovana darila kakor tudi za častno in mnogobrojno spremstvo
na zadnji poti, izrekamo vsem, tudi posameznikom, društvom
in korporacijam najsrčnejšo zahvalo.

Rodbine

Jellenz, Kischner, Kaiser, Micheljak.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. = = = Cene zmerne.
53 Proračuni na razpolago. 52-1

Trgovina z galanterijskim, modnim in norimberškim
blagom ter kranjskimi izdelki po najnižjih cenah

Fr. Kramar

v Celju, na Kralja Petra cesti.
Zaloga cigaretnega papirja in stročnic.

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra
Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno** in **debelo**.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Oblačilnica za Slovenijo p. z. z o. z. v LJUBLJANI

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.

Izključno češki izdelki!!

Ravnokar prispeva blago od
mnogih čeških tovarn. Pri-
speja je tudi izbrana zaloga
od znane brnske tvrdke

Stiassny & Schlesinger

Gl. skladišče v »Kresiji«, I.
nadst. Poseben vhod iz Lin-
garjeve ul. 1. Detajlna pro-
dajalna v Stritarjevi ul. 5.
Podružnica v Samboru.

Nov opalograf

v velikosti kancljiškega papirja, se proda.
48 Natančneje se izve pri 2-1
Fr. Rasch, knjigarna v Celju.

Na Ljubljanski cesti, stara vojna bolnica
se proda gnoj

licitacijskim potom dne 16. januarja
ob 14. uri. Reflektanti se vabijo, da se
licitacije udeležijo. 56

Komanda mesta Celje.

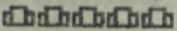
POSOJILNICA V CELJU

Ustanovljena
leta 1880.

v lastni
palači **NARODNI DOM**

Rezervni fondi in vrednost
lastnih hiš čez K 7.000.000.

Eden najstarejših slovenskih denarnih zavodov. Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.

Daja posojila na menice, vknjižbe in v tekočem računu. **Otvorja** trgovske in obrtne kredite. **Financira** industrijska podjetja. **Obavlja** vse denarne transakcije, daje vsakovrstne informacije brezplačno.

Stanje hranilnih vlog čez K 45.000.000.

Ant. Lečnik

upar in juvelir

CELJE Glavni trg 4, 55-51 (prej Pacchiaffo).

Martin Taček-a nasl.

Celje, **Ivan Taček** mi. Celje,
Gosp. u. 2f. Gosp. u. 2f.

Fizol, krompir, suhe gobe in deželne pridelke kupuje po najvišjih cenah
špecerijska trgovina

Celje • **PETEK & DRUG** • Celje

Priporočam momentno (brzo) odstranjenje madežev iz moških in ženskih oblek, kakor kemično snaženje in barvanje gotovih oblek in posameznih komadov.
16 Barva se v vseh barvah in tudi po vzorcu 2-2

Prostovoljna razprodaja.

pohištva in drugih hišnih reči se vrši v soboto, dne 14. januarja v hiši Kralja Petra cesta št. 28, I. nadstropje, nasproti gostilne »Branibor« 38

Obl. konc. posredovalnica za promet z realitetami 148 50-49

Anton P. Arzenšek

Celje, Kralja Petra cesta št. 22.

posreduje pri prodaji kakor tudi pri nakupu hiš, vil, graščin, zemljišč, industrij, podjetij itd. vestno in pod ugodnimi pogoji.

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

se priporoča za mnogobrojni obisk

V zalogi vse nove sokolske potrebščine!

!POSTREŽBA TOČNA!

SALAME

Prve vrste
NOVO BLAGO
Povsem zrela!

se dobiva povsod.

(Prva hrvaška tvornica salam, suhega mesa in masti)

M. GAVRILOVIĆ SINOVCI

d. d.

1169 Petrinja 30-18

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. Bunc in drug

Celje Ljubljana Maribor

Poročamo vam

da imamo v veliki množini na zalogi:

Med (strd) domačega čebelarja K. 80,- kg

Slivovka, domača od K 76,- do 96,- liter

Rum najfinejši za čaj, steklenice od K 32,- do 160,-

Likerji pristni holandski in domačih tvornic

Šampanjec Imperial, Elite, Diamant
specijaliteta Vino Corinth

Čokolada vse boljše vrste

Kakao holandski, odprt in v zavojčkih

Čaj najfinejši, orange pecco

Velika zaloga **kave, riža, olja, testenin, moke, mila, masti itd.** po najnižjih cenah.

Za obilen obisk se priporočata:

Frece & Plahuta

Aleksandrova št. 7 Celje Aleksandrova št. 7

1185 3-2

Jadranska banka

Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Celje

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večimi kraji v tu- in tujemstvu.